

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2011

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 10/2011
sudca spravodajca	Juraj Horváth
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené, v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa žalobou podanou proti Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. (ďalej len „žalovaná“) domáhala zaplata sumy 437 010,65 Sk z titulu doplatenia poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy za omeškanie žalovanej s úhradou faktúr za výdaj liekov pre poistencov žalovanej.</p> <p>Okresný súd najprv o nároku sťažovateľky rozhodol platobným rozkazom zo 7. júna 2007, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke ňou žalovanú sumu, avšak na základe odporu proti tomuto platobnému rozkazu podaného žalovanou okresný súd vec prerokoval a vyhlásil vo veci rozsudok.</p> <p>Rozsudkom z 29. októbra 2008 okresný súd žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol s odôvodnením, že záväzkový vzťah medzi sťažovateľkou a žalovanou je občianskoprávnym vzťahom, a teda bolo potrebné prihliadnuť aj na námietku premlčania nároku sťažovateľky, ktorú si uplatnila žalovaná, keďže uplynula Občianskym zákonníkom stanovená trojročná premlčacia lehota.</p> <p>O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd, ktorý napadnutým rozsudkom z 27. apríla 2010 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym názorom okresného súdu v plnom rozsahu, takže aj podľa právneho názoru krajského súdu išlo v danom prípade o občiansko-právny vzťah, a preto pre uplynutie trojročnej premlčacej lehoty nebolo možné sťažovateľke žalobou uplatnené právo priznať.</p> <p>Predmetom sťažnosti bolo sťažovateľkou tvrdené porušenie jej základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na užívanie dohovorom priznaných práv a slobôd bez diskriminácie zaručeného v čl. 14 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 27. apríla 2010.</p>
ratio decidendi	<p>K porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť tým, že krajský súd napadnutým rozsudkom nerozhodol podľa sťažovateľky v súlade s relevantnou právnou normou, ktorou je podľa nej ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, v dôsledku čoho krajský súd podľa názoru sťažovateľky dospel k nesprávnemu právnemu názoru, podľa ktorého záväzkovo-právny vzťah, ktorý vznikol pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb medzi sťažovateľkou ako podnikateľom –</p>

prevádzkovateľom lekárne na jednej strane a žalovanou – poisťovňou ako verejnoprávnu inštitúciou na strane druhej, je občianskoprávnym vzťahom. Z tohto, podľa sťažovateľky nesprávneho právneho záveru, teda krajský súd podľa sťažovateľky tiež nesprávne vyvodil, že v zmysle Občianskeho zákonníka teda sťažovateľke už uplynula trojročná premlčacia lehota na priznanie jej žalobou uplatneného nároku na zaplatenie peňažnej sumy z titulu poplatku za omeškanie s úhradami faktúr žalovanou, resp. jeho doplatku. Podľa sťažovateľky jej tak bolo právo, ktoré si uplatňovala žalobou, rozhodnutím krajského súdu arbitrálne odopreté.

Podľa názoru sťažovateľky, ktorý vyjadrila už aj vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu, totiž záväzkovo-právny vzťah medzi ňou a žalovanou okrem toho, že sa týkal podnikateľskej činnosti sťažovateľky, súčasne slúžil aj na zabezpečovanie verejných potrieb žalovanou, a z toho dôvodu je s poukazom na ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka vzťahom obchodno-právneho charakteru. Keďže práva plynúce z obchodno-právnych vzťahov sa premlčujú až uplynutým štvorročnej premlčacej lehoty, táto premlčacia lehota vo vzťahu k sťažovateľkou žalovanému nároku ešte neuplynula.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež upozornila, že názor, ku ktorému krajský súd dospel v napadnutom rozsudku a podľa ktorého je záväzkovo-právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovanou občiansko-právnym vzťahom, je v úplnom protiklade s právnym názorom, ktorý krajský súd už prezentoval v iných skutkovo a právne identických veciach a aj preto podľa sťažovateľky sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu vykazuje znaky jurisdikčnej svojvôle.

Východiskovou premisou rozhodnutia krajského súdu bolo konštatovanie, že na záväzkovo-právny vzťah sťažovateľky (lekáreň) a žalovanej (zdravotná poisťovňa) nie je možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, tak ako to žiadala sťažovateľka, pretože podľa krajského súdu žalovanú nemožno považovať za podnikateľský subjekt. Krajský súd poukázal na to, že podľa zákona o zdravotných poisťovniach (z. č. 581/2004 Z.z.) majú síce zdravotné poisťovne s účinnosťou od 1. novembra 2004 postavenie podnikateľských subjektov, avšak keďže záväzkovo-právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovanou (zdravotnou poisťovňou) vznikol ešte v roku 2003, t. j. pred účinnosťou tohto zákona o zdravotných poisťovniach, tento zákon nemožno na tento záväzkovo-právny vzťah aplikovať, takže preto bolo potrebné v tomto prípade aplikovať zákon o zriadení všeobecnej zdravotnej poisťovne (z. č. 273/1994 Z.z.), podľa § 28 ktorého však Všeobecná zdravotná poisťovňa (právna predchodkyňa žalovanej) nemala postavenie podnikateľského subjektu, ale mala postavenie právnickej osoby a bola zriadená ako verejnoprávna inštitúcia na vykonávanie zdravotného poistenia. Na základe uvedených zistení krajský súd uzavrel, že žalovaná v čase vzniku záväzkovo-právneho vzťahu so sťažovateľkou nebola podnikateľom, a teda na tento vzťah nebolo možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

Ústavný súd konštatoval, že závery krajského súdu o charaktere činnosti žalovanej, resp. o jej postavení ako nepodnikateľského subjektu v čase vzniku záväzkovo-právneho vzťahu medzi ňou a sťažovateľkou nie sú síce v zjavnom rozpore s príslušným ustanovením § 28 v rozhodnom čase účinného zákona o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne, avšak ústavný súd súčasne tiež poukázal na to, že krajský súd sa v súvislosti s týmito závermi náležite a dôveryhodným spôsobom nevysporiadal so znením v rozhodnom čase tiež účinného ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka v rozhodnom znení „Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi štátom, samosprávnou územnou jednotkou alebo právnickou osobou zriadenou zákonom ako verejnoprávna inštitúcia, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.“

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku iba stroho konštatoval, že aj keď bola žalovaná v rozhodnom čase verejnoprávnu inštitúciou „... ona sama zdravotnú starostlivosť priamo neposkytovala a vo vzťahoch s lekárňami nezabezpečovala verejné potreby...“, a to bez toho, aby krajský súd náležite a transparentne zdôvodnil, čo treba považovať za zabezpečenie verejných potrieb v súlade s poslaním, resp. s náplňou činnosti zdravotných poisťovní. Krajský súd sa v tomto svojom zdôvodnení iba odvolal

	<p>na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R. č. 74/2004. Podľa označeného rozhodnutia najvyššieho súdu je vzťah medzi zdravotníckym zariadením a zdravotnou poisťovňou, vyplývajúci zo zmluvy o poskytnutí zdravotníckej starostlivosti, vzťahom občiansko-právnym. Avšak ústavný súd súčasne uviedol, že keďže sa toto rozhodnutie vzťahovalo na posúdenie záväzkovo-právneho vzťahu z roku 1988, keď ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka v už citovanom znení nebolo súčasťou jeho platného a účinného znenia, odvolávať sa na toto rozhodnutie týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu, ktorý medzi sťažovateľkou a žalovanou vznikol až v roku 2003, nemožno považovať za ústavnoprávne udržateľné.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri výklade a aplikácii označených právne významných zákonných ustanovení pri vykonávaní zdravotného postenia jednak v ich vzájomnej súvislosti, ako aj v spojitosti s ustanovením § 262 ods. 2 Obchodného zákonníka poprel ich účel a význam spočívajúci práve v uspokojovaní verejných potrieb. Zdravotné poistenie je totiž pre všetky osoby, ktoré majú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ale tiež aj pre ďalšie zákonom taxatívne určené osoby povinné a na jeho základe sa pre všetky tieto osoby poskytuje zdravotná starostlivosť, vrátane súvisiacich služieb, ktorých súčasťou je aj lekárenská starostlivosť, pričom v tomto kontexte nemožno opomenúť ani to, že podľa § 34 ods. 4 zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení účinnom v rozhodujúcom období sťažovateľka ako prevádzkovateľ verejnej lekáreň poskytovala lekárenskú starostlivosť verejnosti.</p> <p>Okrem toho, krajským súdom podaný výklad právne významných ustanovení o vykonávaní povinného zdravotného poistenia v kontexte s ustanovením § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka popiera jeho celospoločenský rozmer a verejný význam vyjadrený aj v čl. 40 ústavy a z toho dôvodu je v rozpore aj s princípmi právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy).</p> <p>Nad rámec ústavný súd poukázal na skutočnosť, že sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu neobstojí ani vo vzťahu k jeho iným rozhodnutiam, ktorými krajský súd meritóme rozhodoval v skutkovo a právne obdobných prípadoch.</p> <p>Z uvedeného vyplynulo, že krajský súd v dôsledku arbitrážnej aplikácie právne významných zákonných ustanovení odmietol sťažovateľke poskytnúť súdnu ochranu, čím porušil jej základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil označený rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie rozhodnutie.</p> <p>Keďže ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na dôsledok tohto zistenia bolo už bez právneho významu bližšie sa zaoberať aj sťažovateľkou namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovetl.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 519/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Meszáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>17. marca 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných</p>	<p>čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p>

zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti sťažovateľa vyplývalo, že bol ako advokát ustanovený za právneho zástupcu žalobcu a to uznesením Okresného súdu V. z 11. decembra 2007. Podľa názoru Okresného súdu V. ustanovenie zástupcu z radov advokátov bolo potrebné pre ochranu záujmov žalobcu, pretože z jeho podania (návrhu na začatie konania) vyplývala zrejme skutková zložitnosť vypracovania žaloby.</p> <p>Sťažovateľ so žalobcom opakovane rokoval a napriek výslovnému právnenému poučeniu zo strany sťažovateľa, žalobca trval, že žiada od M. V. zaplatiť sumu 1 miliardy Sk s úrokom ako náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Súčasne žalobca žiadal, aby boli všetci sudcovia Okresného súdu V. vylúčení z konania a aby bola vec prikázaná inému súdu.</p> <p>Uznesením krajského súdu z 31. januára 2008 bolo rozhodnuté, že všetci sudcovia Okresného súdu V. sú vylúčení z prerokovania predmetnej veci, pričom vec bola prikázaná Okresnému súdu L. (ďalej len „okresný súd“).</p> <p>Na pojednávaní 27. februára 2009 okresný súd žalobu o zaplatenie sumy 33 193 918,87 € s príslušenstvom zamietol. Následne sa žalobca stotožnil s odvolaním, ktoré sťažovateľ vypracoval a žiadal sťažovateľa, aby toto odvolanie podal. Rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu potvrdený.</p> <p>Po právoplatnosti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podaním z 3. augusta 2009 vyúčtoval trovy právneho zastúpenia vychádzajúc z uplatňovanej sumy 33 193 918,87 €. Domáhal sa priznania trov právneho zastúpenia v celkovej výške 477 184,64 € s tým, že požadoval odmenu iba za prevzatie a prípravu zastúpenia, za vypracovanie dvoch písomných podaní, za zastupovanie na dvoch meritómych pojednávaniach, ako aj za vypracovanie odvolania. V žiadnom prípade si neuplatnil možné nároky v súvislosti s tým, že rokoval so žalobcom najmenej dvadsaťkrát. Uznesením okresného súdu z 3. marca 2010 bola sťažovateľovi priznaná odmena vo výške 480,38 €, pričom okresný súd na výpočet odmeny aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „tarifa“), podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu vecí alebo práva v peniazoch alebo je možné zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu bolo podľa sťažovateľa povrchné a nedôsledné.</p> <p>Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie s tým, aby mu bola priznaná vyčíslená suma odmeny. Napadnutým uznesením krajského súdu z 15. apríla 2010 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené na základe dôvodov zhodných s argumentáciou okresného súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd považoval za potrebné predovšetkým konštatovať, že z rukou písaného podania žalobcu doručeného Okresnému súdu V. 5. júna 2007, ktorým sa začalo konanie, nebolo možné zistiť, o čo presne žalobcovi išlo, ale ani to, proti komu jeho žaloba smerovala. Preto postup Okresného súdu V., ktorý uznesením z 11. decembra 2007 ustanovil sťažovateľa za právneho zástupcu žalobcu, bol v danom okamihu správny a súladný so zákonom. Žalobca splňal podmienky na oslobodenie od súdneho poplatku, a to tak vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery, ako aj preto, že v tom čase nebolo možné konštatovať, že by išlo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.</p> <p>Ďalej bolo podstatné, ako vyhodnotil sťažovateľ šance žalobcu v súdnom konaní potom, ako sa so žalobcom osobne porozprával a zistil, čoho sa vlastne chce žalobca domáhať. V tejto súvislosti z úradného záznamu z 2. januára 2008 spísaného sťažovateľom a podpísaného žalobcom bolo možné zistiť, že žalobca si chcel uplatniť nárok na náhradu škody (vrátane ušlého zisku) za nesprávny úradný postup okresného úradu životného prostredia, a to vo výške jednej miliardy slovenských korún. Z úradného záznamu vyplýva, že sťažovateľ usmernil žalobcu iba v tom, že vzhľadom na zrušenie okresného úradu životného prostredia a na to, že mestský stavebný úrad nemá právnu subjektivitu, žalovaným by malo byť M. V.</p> <p>Sťažovateľ ako kvalifikovaný právny zástupca mal vedieť a žalobcu poučiť, že vzhľadom na ustanovenie § 9 zákona o zodpovednosti štátu je vecne pasívne legitimovaný štát, zastúpený ústredným orgánom. Zároveň mal žalobcu poučiť aj o tom,</p>

	<p>že pokiaľ bude trvať na tom, aby bolo ako žalované označené M.V., musí dôjsť k zamietnutiu žaloby pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie takto označeného subjektu. Pre prípad, že by žalobca napriek poučeniu trval na svojom pokyne, mal sťažovateľ vykonanie pokynu odmietnuť. Uvedená povinnosť sťažovateľa voči žalobcovi ako klientovi jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 18 ods. 1 zákona o advokácii. Preto následný postup sťažovateľa, ktorý zákonu nezodpovedajúci pokyn žalobcu rešpektoval aj v ďalšom priebehu konania, mohol a aj musel byť hodnotený pri úvahách o tom, za ktoré úkony právnych služieb možno sťažovateľovi priznať odmenu. Ide o posudzovanie poskytnutých právnych služieb z kvalitatívneho hľadiska.</p> <p>Hrubo pochybil aj Okresný súd V., resp. následne okresný súd, pretože z podania žalobcu z 2. januára 2008, ale aj z ďalších doplňujúcich podaní mohol bezpečne zistiť, že žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej správy voči vecne pasívne nelegitimovanému subjektu. Od upresnenia uplatneného nároku bolo jasné, že zo strany žalobcu ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. To zároveň znamenalo, že žalobca už nespĺňal podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov.</p> <p>Už naznačenú situáciu nevyriešili všeobecné súdy v súlade so zákonom. Je celkom neakceptovateľný ich právny záver, podľa ktorého sa mala základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby ustáliť podľa § 11 ods. 1 písm. a) tarify. Vôbec totiž nešlo o prípad, keď hodnotu práva nie je možné vyjadriť v peniazoch alebo keď ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Hodnota uplatňovaného práva bola v priebehu konania jasne a presne ustálená, a preto bol na mieste postup podľa § 10 ods. 1 tarify, ako sa toho správne domáha sťažovateľ.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu pri rozhodovaní všeobecného súdu o priznaní odmeny a hotových výdavkov za zastupovanie advokátovi ustanovenému účastníkovi konania súdom (§ 140 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) je všeobecný súd oprávnený a povinný prihliadnuť inter alia aj na kvalitu advokátom poskytnutých právnych služieb. V prípade zistenia, že poskytnuté služby neboli dostatočne kvalitné, možno odmenu advokáta zodpovedajúcim spôsobom skrátiť. Pritom sa musí prihliadnuť na všetky rozhodné skutočnosti.</p> <p>Uvedené znamená, že krajský súd mal posúdiť, aká odmena, prípadne odmena za ktoré úkony právnych služieb sťažovateľovi prináleží s prihliadnutím tak na jeho pochybenie, ako aj na pochybenie Okresného súdu V., resp. okresného súdu.</p> <p>Vychádzajúc zo skutočnosti, že všeobecné súdy postupovali v rozpore s uvedenými zásadami, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň to znamená, že nebolo potrebné sa už meritórne zaoberať namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.</p> <p>Ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu z 15. apríla 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 509/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Juraj Horváth</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>17. marca 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu 19. júla 2010 vyplynulo, že</p>

	<p>sťažovateľovi bola uznesením Okresného súdu Trenčín z 8. septembra 2009 priznaná odmena a náhrada za poskytovanie služieb v rámci povinnej obhajoby v celkovej výške 526,15 €. Vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Trenčín mu priznanú odmenu riadne a včas neuhradil, podal u súdnej exekútorky JUDr. O. R., Exekútorský úrad, B., návrh na vykonanie exekúcie. Vo vzťahu k žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie krajský súd uznesením z 10. decembra 2009 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Trenčín sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania v danej veci, a súčasne vec prikázal na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd uznesením z 15. februára 2010 žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol s odôvodnením, že vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Trenčín je štátnou rozpočtovou organizáciou, ktorá vykonáva správu majetku štátu a je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet, nie je prípustné vykonať exekúciu na jeho majetok. Okresný súd súčasne uviedol, že vzhľadom na to, že účty okresných súdov sú vedené v justičnej pokladnici a sú priamo napojené na štátny rozpočet, nie je možné vykonať exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu v banke.</p> <p>Sťažovateľ sa proti rozsudku v zákonom ustanovenej lehote odvolal. Krajský súd uznesením z 20. mája 2010 predmetné rozhodnutie okresného súdu potvrdil.</p> <p>Sťažovateľ podal na ústavný súd sťažnosť aj 4. novembra 2010. Z obsahu tejto sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľovi bola uznesením Okresného súdu Trenčín z 8. septembra 2009 priznaná odmena a náhrada za poskytovanie služieb v rámci povinnej obhajoby v celkovej výške 708,62 €. Vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Trenčín mu priznanú odmenu riadne a včas neuhradil, podal u súdnej exekútorky JUDr. O. R., Exekútorský úrad, B., návrh na vykonanie exekúcie. Vo vzťahu k žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie krajský súd uznesením z 8. decembra 2009 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Trenčín sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania v danej veci, a súčasne vec prikázal na prerokovanie a rozhodnutie okresnému súdu. Okresný súd uznesením z 21. apríla 2010 žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol s odôvodnením, že vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Trenčín je štátnou rozpočtovou organizáciou, ktorá vykonáva správu majetku štátu a je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet, nie je prípustné vykonať exekúciu na jeho majetok. Okresný súd súčasne uviedol, že účty okresných súdov sú vedené v justičnej pokladnici a sú priamo napojené na štátny rozpočet, nie je možné vykonať exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu v banke.</p> <p>Sťažovateľ sa proti rozsudku v zákonom ustanovenej lehote odvolal. Krajský súd uznesením z 31. augusta 2010 predmetné rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nie každý majetok je možné exekúciou postihnúť.</p> <p>Z obsahu oboch sťažností vyplynulo, že ich podstatou bol nesúhlas sťažovateľa s výkladom a aplikáciou ustanovenia § 8 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách a § 18a ods. 1 a 2 zákona o správe majetku štátu. Napadnuté uznesenia odvolacieho súdu trpeli podľa sťažovateľa ústavnoprávnym deficitom aj z dôvodu, že sa vo svojom odôvodnení adekvátne nevysporiadali so všetkými dôvodmi a argumentmi uvedenými sťažovateľom v odvolaniach.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd skúmal možné porušenie sťažovateľom označených práv. Zisťoval najmä to, či všeobecný súd v napadnutom rozsudku interpretoval príslušné ustanovenia v súlade s ústavnými princípmi zakotvenými v ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Z tohto hľadiska posudzoval ústavný súd napádané rozhodnutia krajského súdu.</p> <p>Ústavný súd vychádzal zo zásady, že základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.</p> <p>Takto vymedzený obsah základného práva na súdnu ochranu sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdneho a iného rozhodnutia. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej</p>

	<p>exekúcií sa musí zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme rozhodnutie, aby pritom vychádzal z toho, čo objektívne zistil.</p> <p>Ústavný súd v prvom rade konštatoval, že rozhodnutím všeobecných súdov o zamietnutí žiadosti exekútorke o udelenie povolenia na vykonanie exekúcie priznali súdy povinnému subjektu úplnú exekučnoprávnu imunitu. Túto skutočnosť odôvodnili ustanovením § 18a ods. 1 zákona o správe majetku štátu a § 8 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách. Všeobecné súdy nevzali do úvahy, že exekučnoprávna imunita v zmysle už citovaných zákonných ustanovení sa vzťahuje nie na príslušný subjekt, ale na konkrétny majetok. Zákon v tomto prípade neposkytuje súdom ako štátnym rozpočtovým organizáciám úplné vyňatie z exekúcie tým, že by ich explicitne uvádzal ako subjekty, proti ktorým je exekúcia absolútne neprípustná. Z exekúcie sú vylúčené podľa zákona len konkrétne časti majetku, čo úplne nevyklučuje možnosť existencie majetku, ktorý zo zákona nie je vylúčený z exekúcie.</p> <p>Prvostupňový ani odvolací súd nevzali na zreteľ, že je na exekútorovi zvoliť si spôsob exekúcie a až potom je možné zistiť, či tento spôsob by viedol k postihnutiu majetku (vecí, práv a pohľadávok), ktoré sú podľa príslušných právnych predpisov vylúčené z exekúcie, a preto vo vzťahu k nim možno exekúciu zastaviť. Na tomto mieste ústavný súd zdôraznil, že právnou podstatou súdnej exekúcie je ručenie povinnej osoby za nútene vymáhané nároky celým jej majetkom s výnimkou toho majetku, ktorý je preukázateľne (skutkovo) podľa osobitných zákonov vylúčený z exekúcie. Z exekúcie v danom prípade nie je vylúčený konkrétny subjekt, dokonca ani celý jeho majetok, ale len jeho jednotlivé časti (veci, práva a pohľadávky). Potvrzuje to aj znenie § 8 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách a § 18a zákona o správe majetku štátu.</p> <p>Súdy v tomto prípade svojimi rozhodnutiami úplne a v celom rozsahu vylúčili možnosť súdnej exekúcie bez toho, aby bolo spoľahlivo preukázané, že povinný nemá iný majetok, ktorý z exekúcie nie je vylúčený, čím zasiahli do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože mu neposkytli možnosť byť v konkrétnom prípade účastníkom konania.</p> <p>Ústavný súd na základe skutočností, ktoré mal k dispozícii, dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ktorého sa krajský súd dopustil aj tým, že svoje potvrdzujúce rozhodnutia dostatočne neodôvodnil. Obsah odvolania sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu vyžadoval podrobnejšie sa vysporiadať v odôvodneniach uznesení krajského súdu s jednotlivými odvolacími námietkami, ktoré smerovali predovšetkým k právnemu posúdeniu veci.</p> <p>Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že uzneseniami krajského súdu z 20. mája 2010 a z 31. augusta 2010 boli porušené základné práva sťažovateľa zaručené v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd tieto uznesenia zrušil a vrátil im vec na ďalšie konanie.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 25/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Sergej Kohut</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a</p>	<p>nález – vyhovené, v časti nevyhovené</p>

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	24. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia sa v konaní pred okresným súdom ako žalobcovia domáhali proti Slovenskej republike – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) zaplata 2 505,81 € s príslušenstvom. Svoju žalobu odôvodnili tým, že túto sumu zaplatili svojim obhajcom na trovách obhajoby v trestnom konaní vedenom proti nim pre zločin lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 188 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona Okresným riaditeľstvom Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, ktoré bolo skončené uznesením prokurátora okresnej prokuratúry (ďalej len „okresná prokuratúra“) zo 4. októbra 2007 postúpením veci obvodnému úradu, odboru všeobecnej a vnútornej správy (ďalej len „obvodný úrad“) na prerokovanie priestupku.</p> <p>Skutok, ktorého sa mali sťažovatelia dopustiť a pre ktorý boli stíhaní, spočíval v tom, že sťažovatelia po vzájomnej dohode 21. februára 2007 asi o 17.00 h požadovali od I. M. (bývalej nevesty a švagriny) v predajni... v L., aby im vydala registračnú pokladňu, a keď to I. M. odmietla, A. M. ju chytil okolo ramien odzadu, medzitým V. M. jej vzala registračnú pokladňu a v ďalšom konaní im bolo zabránené privolanou hliadkou Policajného zboru.</p> <p>Obvodný úrad následne písomne dňa 13. júla 2009 upovedomil sťažovateľov o zastavení konania o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) a f) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) podľa § 76 ods. 1 písm. f) zákona o priestupkoch s poukazom na § 20 zákona o priestupkoch, keďže zodpovednosť za priestupok zanikla, pretože od spáchania priestupku uplynuli tri roky. Zároveň obvodný úrad v tejto písomnosti uviedol, že ak by došlo vo veci k nariadeniu ústneho pojednávania, bol by daný dôvod na zastavenie konania podľa § 76 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch s poukazom na rozsudok okresného súdu z 19. februára 2009 vo veci učenia vlastníckeho práva k elektronickej registračnej pokladnici a teplovzdušnému ohrievaču, ktoré mali byť predmetom spáchania lúpeže, ktorým bolo rozhodnuté v prospech sťažovateľov, ktorý však nadobudol právoplatnosť až po zániku zodpovednosti za priestupok (7. mája 2009).</p> <p>V konaní pred okresným súdom sťažovatelia svoju žalobu právne odôvodnili tým, že im vznikol nárok na priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 7, § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), pretože rozhodnutie prokurátora okresnej prokuratúry zo 4. októbra 2007 o postúpení veci bolo potrebné považovať za zrušenie uznesenia vyšetrovateľa polície z 22. februára 2007 o začatí trestného stíhania. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť s odôvodnením, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím predpokladá zrušenie (alebo zmenu) právoplatného rozhodnutia, ktorým škoda vznikla, pre nezákonnosť príslušným orgánom, k čomu však v prípade sťažovateľov nedošlo.</p> <p>Okresný súd rozsudkom z 29. marca 2010 žalobu sťažovateľov zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal z toho, že uznesenie vyšetrovateľa polície o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia nikdy nebolo prokurátorom zrušené, v dôsledku čoho nie sú splnené zákonné podmienky na priznanie náhrady škody sťažovateľom.</p> <p>O odvolaní sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu z 29. marca 2010 rozhodol krajský súd rozsudkom z 29. júla 2010 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.</p> <p>Sťažovatelia svoju sťažnosť proti rozsudku krajského súdu z 29. júla 2010 odôvodnili jednak tým, že krajský súd rozhodol svojvoľne, arbitrálne, v rozpore s rozhodnutiami súdov v iných obdobných veciach a nezákonne (vo vzťahu k základnému</p>

	<p>právu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy), a jednak tým, že vo vzťahu k výdavkom, ktoré sťažovatelia vynaložili na trovy obhajoby, mali legitímu nádej na ich zaplatenie zo strany štátu, pretože pre ich zaplatenie boli splnené všetky zákonné podmienky (vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 20 ústavy).</p> <p>Sťažovatelia poukázali na rozhodnutia súdov v iných obdobných veciach, v ktorých súdy rozhodli tak, že preukázané trovy obhajoby poškodeným priznali.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Sťažovatelia ako dôvod svojej ústavnej sťažnosti uviedli, že rozhodnutie krajského súdu je založené na takom výklade zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý popiera jeho účel a zmysel, pretože tento zákon je založený na princípe, podľa ktorého je štát povinný odstrániť každú nezákonnosť, ku ktorej došlo pri výkone štátnej moci. Sťažovateľom bolo vznesené obvinenie, avšak predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený, čo musí mať pre sťažovateľov rovnaký dôsledok ako oslobodenie spod obžaloby (vec sťažovateľov treba posudzovať analogicky, akoby boli spod obžaloby oslobodení). Krajský súd sa navyše nevysporiadal ani s argumentmi sťažovateľov, s ktorými sa na neho obrátili. Krajský súd v rozsudku z 29. júla 2010 vychádzal z toho, že za „nezákonné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom“ v zmysle § 6 ods. 1 a § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nemožno považovať uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, pokiaľ takéto uznesenie bolo vydané v súlade so zákonom a až neskôr bolo prokurátorom uznesením rozhodnuté o postúpení veci orgánu prejednávajúcemu priestupky, ktorý priestupkové konanie napokon zastavil.</p> <p>Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody stanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., a to jednak tým, že stanovuje ako predpoklad na náhradu škody (mimo iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené práve z dôvodu nezákonnosti a iba na to príslušným orgánom. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejímý. Príslušným orgánom povolaným zrušiť uznesenie o vznesení obvinenia v trestnom konaní pre jeho nezákonnosť, resp. oslobodiť obžalovaného spod obžaloby, môže byť iba súd alebo orgán činný v trestnom konaní.</p> <p>Ústavný súd bol toho názoru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, nielen zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. tak, ako bolo judikované všeobecnými súdmi (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Mcdo 15/2009), ale rovnaké dôsledky má aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.</p> <p>Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je totiž stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný. V prípade sťažovateľov bolo trestné konanie skončené uznesením, z ktorého je zrejmé, že predpoklad o tom, že sa dopustili trestného činu, sa nenaplnil.</p> <p>S ohľadom na už uvedené dospel ústavný súd k záveru, že krajský súd na vec sťažovateľov skutočne aplikoval právnu normu spôsobom, ktorý poprel jej účel a zmysel. Keďže právne závery krajského súdu boli zjavne arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, a tým aj základné právo sťažovateľov na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože sťažovateľom svedčila od začiatku legitíma nádej na zhmotnenie ich pohľadávky na náhradu nákladov nimi vynaložených na obhajobu v trestnom konaní,</p>

	<p>keďže od momentu právoplatného skončenia trestného konania, resp. najneskôr od momentu právoplatného skončenia priestupkového konania bez uznania ich viny splňali všetky podmienky na priznanie nimi uplatňovanej náhrady škody.</p> <p>V záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 3 a čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré boli u sťažovateľov porušené rozsudkom krajského súdu, bolo potrebné rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie krajskému súdu.</p> <p>Nárok sťažovateľov na priznanie primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd nepriznal s poukazom na to, že neuviedli také konkrétne dôvody, ktoré by opačný postup odôvodňovali.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Mcdo 15/2009

spisová značka	II. ÚS 520/2010
sudca spravodajca	Lajos Meszáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	24. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že najvyšší súd uznesením z 24. februára 2010 na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zrušil rozsudok okresného súdu zo 17. júna 2008 spolu s rozsudkom krajského súdu zo 17. decembra 2008, ktorými bola zamietnutá žaloba obchodnej spoločnosti G., s. r. o., proti sťažovateľke.</p> <p>Sťažovateľka uviedla, že: «Najvyšší súd SR vyššie uvedené uznesenie, ktorým zrušil rozsudky obidvoch súdov, vydal dňa 24. februára 2010.</p> <p>Najvyšší súd spolu s listom zo dňa 08. 04. 2010, ktorý bol advokátovi doručený dňa 14. 04. 2010, doručil mimoriadne dovolanie a vyzval ho, aby sa v lehote do 15 dní odo dňa doručenia k nemu vyjadril. K mimoriadnemu dovolaniu sa advokát vyjadril v 15 dňovej lehote určenej súdom. Vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu bolo NS SR doručené dňa 29. 04. 2010. ...</p> <p>Z vyššie popísaného skutkového stavu, ktorý si sťažovateľka nemohla overiť v dovolacom súdnom spise vyplynulo, že zaslanie mimoriadneho dovolania advokátovi bolo formalitou, pretože bolo doručené advokátovi skoro dva mesiace potom, čo o mimoriadnom dovolaní najvyšší súd rozhodol. Mimoriadne dovolanie bolo doručené advokátovi, ktorému plnomocenstvo zaniklo, dňom nadobudnutia právnej moci rozsudku okresného súdu, teda dňa 11. 02. 2009...</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že postupom Najvyššieho súdu SR bolo porušené jej ústavne právo priznané čl. 47 ods. ... 3 Ústavy Slovenskej republiky a to tým, že predtým, ako bolo rozhodnuté o mimoriadnom dovolaní, nebolo jej doručené mimoriadne dovolanie tak, ako to ustanovuje ust. § 243i O. s. p., čím sa obmedzilo jej právo konať pred dovolacím súdom.. Sťažovateľka tvrdí, že plnomocenstvo udelené advokátovi zaniklo dňom nadobudnutia právnej moci rozsudku okresného súdu a preto by ani doručenie mimoriadneho dovolania advokátovi pred vydaním uznesenia nemalo právne účinky uvedené v § 243i O. s. p., t. j. že bola splnená povinnosť súdu doručiť mimoriadne dovolanie účastníkom konania...»</p>
ratio decidendi	Ústavný súd judikoval, že rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, v princípe rovnosti zbraní a v

	<p>práve na kontradiktóme konanie.</p> <p>Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktómosti konania a „rovnosti zbraní“. Podstatou kontradiktómosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktómost konania.</p> <p>Z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo doručené právnomu zástupcovi sťažovateľky 14. apríla 2010, teda po vydaní rozhodnutia najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní (24. februára 2010).</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu uvedeným postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktómost konania, pretože sťažovateľke nebolo umožnené zaujať svoje stanovisko k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora, a tým sa účinne podieľať na bránení svojho už právoplatne priznaného práva. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na rovnosť účastníkov v konaní zaručené v čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd preto vyhovel návrhu sťažovateľky a zrušil označený rozsudok najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>III. ÚS 79/02, I. ÚS 230/03, III. ÚS 402/08, IV. ÚS 42/09</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 6/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Meszáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené, v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. apríla 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Zo sťažnosti vyplynulo, že 22. novembra 2005 bolo proti sťažovateľke vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že presne nezisteného dňa začiatkom septembra 2004 poškodeným Ž. a R. ako zámienu na vylúčenie peňazí predložila zoznam bytov, ktoré mali byť vo vlastníctve M. N., a ponúkla im, že môže pre nich za výhodnú cenu zabezpečiť odkúpenie nimi vybraných bytov zo zoznamu a zároveň im pri kúpe bytov vybaviť uprednostnenie, pričom mala vystupovať ako sprostredkovateľ pri odkúpení bytov.</p> <p>Rozsudkom okresného súdu z 2. apríla 2009 bola sťažovateľka uznaná za vinnú z trestného činu podvodu a bol jej uložený úhrnný trest odňatia slobody 7 rokov a 8 mesiacov. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie 19. apríla 2009. krajský súd vo svojom rozhodnutí z 19. januára 2010 uviedol, že uložený trest je síce trestom prísny, ale vzhľadom na to, že ide o trest súhrnný, osobu sťažovateľky a charakter trestnej činnosti, nemožno ho považovať za neprímerane prísny a navyše je na samej dolnej hranici upravenej trestnej sadzby.</p> <p>V podanom dovolaní sťažovateľka žiadala zrušenie nariadenia výkonu trestu odňatia slobody. Najvyšší súd vôbec (tým menej urýchlene) o návrhu nerozhodol. Dovolanie</p>

	<p>podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. d) a i) Trestného poriadku najvyšší súd uznesením z 10. augusta 2010 odmietol. Pokiaľ išlo o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, bol najvyšší súd toho názoru, že podmienky na vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní v neprítomnosti sťažovateľky boli splnené.</p> <p>Sťažovateľka bola presvedčená, že krajský súd vykonal verejné zasadnutie o odvolaní v jej neprítomnosti v rozpore so zákonom, a to vzhľadom najmä na závažné skutočnosti, ktoré sa mali na verejnom zasadnutí riešiť. Navyše, krajský súd už predtým sám uznal nevyhnutnosť jej účasti na verejnom zasadnutí, keď jej 8. decembra 2009 uložil poriadkovú pokutu 300 € za neospravedlnenú neúčasť na verejnom zasadnutí určenom na 8. december 2009.</p> <p>Sťažovateľka namietala porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod a čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že ak v trestných veciach rozhodujú postupne viaceré súdy zaradené do sústavy riadnych súdov, požiadavka verejnosti sa vzťahuje predovšetkým na súdy prvého stupňa, ktoré zisťujú skutkový stav a rozhodujú o všetkých otázkach významných pre rozhodnutie vo veci samej. Nedostatok verejného prerokovania veci na druhom a treťom stupni možno ospravedlniť povahou konania, o ktoré ide, za predpokladu, že pojednávanie na súde prvého stupňa bolo verejné. Napríklad konanie, v ktorom sa prejednávajú výlučne právne otázky, môže vyhovovať požiadavkám čl. 6 dohovoru, aj keď odvolací súd neposkytol obžalovanému príležitosť, aby sa mohol pred ním osobne vyjadriť (Ekbatani c. Švédsko).</p> <p>V ďalších rozhodnutiach sa ustálilo, že osobná prítomnosť obžalovaného pred odvolacím súdom nemá rovnakú dôležitosť ako na súde prvého stupňa. Štát má určitý priestor na uváženie (<i>une marge d'appréciation</i>), či a za akých okolností možno pripustiť odvolacie konanie na neverejnom zasadnutí. Treba pritom brať do úvahy osobitosti odvolacieho konania, ako aj otázky, ktoré treba v odvolacom konaní vyriešiť (Kamasinski c. Rakúsko).</p> <p>Ďalej bolo podstatné, že aj pri uznaní významu zásady verejnosti súdneho konania nemožno z čl. 6 dohovoru ani v prípade odvolacieho súdu s úplnou jurisdikčnou právomocou vyvodiť právo na verejné zasadnutie o odvolaní nezávisle od povahy otázok, ktoré treba rozhodnúť. Hoci verejnosť je jedným z prostriedkov na dosiahnutie dôvery voči súdom, ale iné ohľady, ako napríklad právo na rozhodnutie bez zbytočných prieťahov a nutnosť rýchle vybaviť napadnuté veci, taktiež prichádzajú do úvahy pri rozhodovaní, či je verejné zasadnutie o odvolaní potrebné, ak bol proces v prvej inštancii konaný v prítomnosti obžalovaného (napr. Fejde c. Švédsko, Helmers c. Švédsko, II. ÚS 401/09).</p> <p>K dosiaľ uvedenému bolo potrebné dodať, že dohovor ako medzinárodná zmluva o ľudských právach zabezpečuje len určitý minimálny štandard ochrany ľudských práv. Znamená to, že zmluvným štátom dohovoru sa ponecháva voľnosť tento štandard prekročiť (čl. 53 dohovoru). Nie je teda porušením dohovoru, ak vnútroštátne právo poskytuje väčší rozsah ochrany niektorého práva ako dohovor. V takomto prípade sa v plnom súlade s dohovorom použije vnútroštátna úprava, keďže je priaznivejšia.</p> <p>Medzi účastníkmi konania sa javilo ako nesporné, že sťažovateľka bola stíhaná (a nakoniec aj právoplatne odsúdená) pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona. Išlo teda o trestný čin, na ktorý Trestný zákon ustanovoval trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšovala päť rokov. Za takéhoto stavu bolo vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti sťažovateľky vylúčené, ibaže by sa sťažovateľka odmietla zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadala, aby sa verejné zasadnutie konalo v jej neprítomnosti (§ 293 ods. 6 a 7 Trestného poriadku), tieto skutočnosti však zo spisu okresného súdu nevyplývali.</p> <p>Pokiaľ za daného stavu krajský súd vykonal verejné zasadnutie o odvolaní v neprítomnosti sťažovateľky, porušil tým už citované ustanovenie a jeho postup treba považovať za arbitráry. To isté sa vzťahuje na najvyšší súd, ktorý pochybenie krajského súdu v dovolacom konaní nenapravil. Z uvedených dôvodov došlo k porušeniu čl. 6 ods.</p>

	<p>1 a čl. 13 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu z 10. augusta 2010 a vec vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom bude povinnosťou najvyššieho súdu riadiť sa právnym názorom ústavného súdu.</p> <p>Vo vzťahu k sťažovateľkou požadovanému finančnému zadosťučineniu od krajského súdu vo výške 1 000 € a od najvyššieho súdu vo výške 10 000 € bolo potrebné uviesť, že podaná sťažnosť v tomto rozsahu nebola úspešná, pretože uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 6/2011-14 z 13. januára 2011 bola sťažnosť proti krajskému súdu odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu a proti najvyššiemu súdu pre porušenie čl. 5 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu vyslovením porušenia označených práv najvyšším súdom, zužením jeho uznesenia a vrátením veci na ďalšie konanie bola ujma spôsobená sťažovateľke už napravená, a preto neprichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>II. ÚS 401/09, Ekbatani c. Švédsko, rozsudok z 26. mája 1988, sťažnosť č. 10563/83; Kamasinski c. Rakúsko, rozsudok z 19. decembra 1989, sťažnosť č. 9783/82; Fejde c. Švédsko, rozsudok z 29. októbra 1991, sťažnosť č. 12631/87; Helmers c. Švédsko, rozsudok z 29. októbra 1991, sťažnosť č. 11826/85</p>

spisová značka	II. ÚS 526/2010
súdca spravodajca	Lajos Meszáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti vyplynulo, že rozsudkom okresného súdu zo 4. februára 2009 boli L., š. p. (ďalej len „žalovaný“), zaviazané vydať a navrátiť sťažovateľke ako žalobkyni vlastnícke právo k viacerým pozemkovým nehnuteľnostiam ležiacim v katastrálnom území B., a to z titulu reštitúcie. Zároveň bolo rozhodnuté, že sa sťažovateľke náhrada trov nepriznáva. Rozsudkom krajského súdu z 20. mája 2010, ktorý sa stal právoplatným 20. septembra 2010, bol rozsudok okresného súdu potvrdený s tým, že sa sťažovateľke nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.</p>
ratio decidendi	<p>Pri rozhodovaní všeobecných súdov o tom, či sú splnené podmienky ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku pre výnimočné nepriznanie (úplné či čiastočné) náhrady trov konania úspešnému účastníkovi konania, je potrebné, aby skutkové okolnosti, v ktorých sa vidí naplnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania, boli preukázané, a to zo všetkých aspektov, ktoré sú podľa ustálenej praxe všeobecných súdov relevantné. V opačnom prípade môže dôjsť pri rozhodovaní o náhrade trov konania k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru.</p> <p>Sťažovateľka bola presvedčená, že ako úspešná účastníčka konania mala nárok na náhradu trov konania od žalovaného ako neúspešného účastníka, a to tým viac, že žalovaného pred začatím súdneho konania vyzvala na mimosúdne urovanie, čo však tento neakceptoval. Pre nepriznanie náhrady trov konanie nemôže byť podľa sťažovateľky rozhodujúcim kritériom samotná povaha reštitučného konania.</p>

	<p>Podľa názoru krajského súdu a žalovaného sú závery krajského súdu správne. Žalovaný navyše akcentoval, že sťažovateľka pred podaním žaloby dostatočným spôsobom nepreukázala, že je oprávnenou osobou. Okrem toho poukázal tiež na skutočnosť, že podal dovolanie, o ktorom najvyšší súd doteraz nerozhodol.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu bolo potrebné predovšetkým konštatovať, že sťažovateľka bola v konaní pred všeobecnými súdmi v merite veci plne úspešná, keďže jej žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. V zásade preto mala podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nárok na náhradu trov konania. Všeobecné súdy však s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku jej náhradu trov konania nepriznali.</p> <p>Podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu zo žiadneho zmysluplného výkladu ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ani z relevantnej zaužívanej praxe všeobecných súdov nevyplýva, že dôvody hodné osobitného zreteľa je možné spájať bez ďalšieho iba s existenciou určitého (v danom prípade reštitučného) zákona. Krajský súd týmto tvrdením preto nedostatočne vysvetľoval dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nepriznal inak úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania, a navyše si priamo odporuje s iným svojím názorom, podľa ktorého zmyslom reštitúcií bolo aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd tak, aby vzniknutá ujma bola aspoň čiastočne kompenzovaná. Inými slovami, krajský súd prioritizuje zmysel posudzovaného reštitučného zákona a tvrdí, že pri jeho aplikácii je potrebné postupovať v súlade so záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná, no zároveň s poukazom na ten istý reštitučný zákon odmieta úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených úvah výklad ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý si osvojil krajský súd, bolo potrebné v okolnostiach prípadu považovať za arbitráry.</p> <p>Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v konaní vedenom krajským súdom.</p> <p>Ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu z 20. mája 2010 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu zo 4. februára 2009, čo sa týka nepriznania náhrady trov konania sťažovateľke, ako aj vo výroku o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania sťažovateľke, pričom v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 122/09, I. ÚS 248/2010</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 454/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Meszáros</p>

druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	17. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa návrhom na vydanie platobného rozkazu na okresnom súde domáhala zaplatenia sumy 41.981,55 €. Konanie začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky ako účastníka konania v preskúmvanej veci, resp. jej zástupcov, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatoval, že okresný súd bol v danej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov dlhodobo nečinný. Na okresnom súde v danej veci neboli vykonané počas 1 roka a 6 mesiacov žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádzala.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	I. ÚS 119/03

spisová značka	II. ÚS 11/2011
sudca spravodajca	Juraj Horváth
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	17. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa návrhom podaným 4. októbra 2006 na okresnom súde domáhal od odporcu zaplatenia finančnej sumy z titulu zásahu do jeho osobnostných práv, k zásahu do ktorých malo dôjsť tým, že pri dopravnej nehode odporca usmrtil jeho matku a starého otca. Podľa sťažovateľa potom, ako ústavný súd už v minulosti uznesením č. k. IV. ÚS 53/09-14 z 19. februára 2009 konštatoval, že ústavným súdom zistené priet'ahy, resp. nečinnosť okresného súdu v konaní nie sú takej intenzity, aby odôvodňovali konštatovanie porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, okresný súd aj naďalej zotrval v nečinnosti v predmetnej veci. Po rozhodnutí ústavného súdu okresný súd podľa tvrdenia sťažovateľa nekonal s výnimkou jedného pojednávania za celé 4 roky. Konanie začalo v roku 2006.
ratio decidendi	Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o žalobe maloletého sťažovateľa o ochranu osobnosti došlo v období po vydaní rozhodnutia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 53/09-14 z 19. februára 2009 k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl.

	<p>48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd predovšetkým konštatoval, že predmetom napadnutého konania na okresnom súde bola ochrana osobnostných práv sťažovateľa, k zásahu do ktorých malo dôjsť konaním odporcu, ktorý pri dopravnej nehode usmrtil jeho matku a starého otca. Táto udalosť mala nepochybne priamy vplyv na život sťažovateľa, takže výsledok konania mal priamy dopad aj na jeho existenčnú sféru, t. j. povaha tohto konania si preto vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd mal povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na predmet konania, ktorým bola ochrana osobnostných práv, ktorého prerokovanie tvorí štandardnú rozhodovaciu prax prvostupňových súdov v občianskoprávných veciach, ten nesignalizuje, že by išlo o právne zložité konanie. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, tú by mohla na prvý pohľad signalizovať potreba nariadenia znaleckého dokazovania, avšak vzhľadom na skutočnosť, že k jeho nariadeniu došlo až v poslednej etape ústavným súdom skúmaného obdobia v postupe okresného súdu, ani táto skutková okolnosť nemohla objektívne prispieť k predĺženiu posudzovaného konania okresného súdu. Napokon ani sám okresný súd vo svojom vyjadrení nenamietal zložitost' napadnutého konania.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd v posudzovanom období nezistil v jeho správaní (v správaní jeho zákonnej zástupkyne) žiadnu takú skutočnosť, ktorú by bolo potrebné pripočítať na jeho ťarchu.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu v období po vydaní rozhodnutia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 53/09-14 z 19. februára 2009 a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.</p> <p>V dôsledku neefektívneho a nesústredeného postupu okresného súdu (okresný súd po rozhodnutí ústavného súdu vykonal vo veci prvý meritómy procesný úkon až po viac ako jednom roku, prvé a zatiaľ aj jediné pojednávanie uskutočnené v predmetnej veci sa konalo po viac ako 3 a pol roku od začatia konania) sa skúmané konanie, aj napriek ústavným súdom už v minulosti konštatovaným prieťahom v tomto konaní, predĺžilo v posudzovanom období o viac ako 1 rok a 5 mesiacov.</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v období po vydaní rozhodnutia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 53/09-14 z 19. februára 2009 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>I. ÚS 142/03,</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 453/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Meszáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>

dátum rozhodnutia	24. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Voči sťažovateľom bola podaná na okresnom súde žaloba o právo prechodu cez určené parcely. Konanie začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie v napadnutom konaní mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s potrebou znaleckého dokazovania, avšak doterajší priebeh napadnutého konania ústavný súd nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatoval, že okresný súd bol v danej veci opakovane neefektívne činný alebo absolútne nečinný (okresný súd nariadil znalecké dokazovanie bez stanovenia lehoty a znalecké dokazovanie tak namiesto 2-3 mesiacov trvalo 1 rok a tri mesiace, a iné krátkodobé nečinnosti). Uvedená nečinnosť alebo neefektívna činnosť okresného súdu nebola ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne jedného roka a šiestich mesiacov súd nevykonával vo veci úkony. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatoval, že v konaní došlo k prieťahom, ktoré neboli spôsobené zložitost'ou veci ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 (ale aj čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľom aj finančné zadosťučinenie každému z nich v sume po 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	I. US 41/02

spisová značka	II. US 211/2010
sudca spravodajca	Lajos Meszáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	24. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Z obsahovo identických sťažností, ktoré ústavný súd uznesením spojil na spoločné konanie, vyplynulo, že v konaní, ktoré sa začalo na okresnom súde návrhom podaným 11. októbra 1989, sa sťažovatelia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Od podania návrhu na okresnom súde uplynula doba viac ako 20 rokov a vec nebola do rozhodovania ústavného súdu o tejto sťažnosti právoplatne skončená.

<p>ratio decidendi</p>	<p>Konanie začalo v roku 1989.</p> <p>V danej súvislosti ústavný súd konštatoval, že v prípade niektorých sťažovateľov došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane odporcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (z titulu dedenia). Keďže univerzálna sukcesia vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusel uplatňovanú zmenu uznesením pripustiť. Sťažovatelia totiž vstúpili do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť mala podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podliehalo posúdeniu namietanej protiústavnosti konania odporcu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale ku procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu.</p> <p>Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie v napadnutom konaní mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s úmrtím viacerých účastníkov konania, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon, ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom. Sťažovatelia neprispeli svojim správaním k zbytočným prieťahom v konaní, pričom skutočnosť, že so žalobným návrhom nesúhlasili, resp. že niektorí sťažovatelia v tomto smere menili svoj názor, výrazne nemohlo ovplyvniť napadnuté konanie, ktoré má od začiatku sporový charakter.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukázal na to, že viac ako 21-ročné trvanie preskúvaného konania je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a neospravedlňiteľné (aj keď sa spis nachádzal asi dva roky aj na odvolacom súde, za ktoré obdobia okresný súd nezodpovedá). Okrem toho ústavný súd už v súvislosti s napadnutým konaním vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom nálezom č. k. III. ÚS 152/08-29 z 12. augusta 2008 a prikázal súdu konať bez zbytočných prieťahov, pričom tento príkaz nebol rešpektovaný.</p> <p>Ústavný súd poukázal aj na to, že predmetom posúdenia bolo konanie o spore, ktorý začal 11. októbra 1989, avšak vzhľadom na to, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom bolo možné skúmať, či došlo, alebo nedošlo k zbytočným prieťahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začína od 15. februára 1993. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenal, že ak nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základného práva pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemôže tiež zohľadniť stav konania k uvedenému dátumu.</p> <p>Takmer celý priebeh konania bol poznačený neefektívnosťou jeho postupu, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku sporu.</p> <p>Ústavný súd zdôraznil, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritómeho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. V priebehu celého konania okresný súd nepostupoval v konaní dôsledne, neorganizoval svoju prácu tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok relevantných dôkazov potrebných na rozhodnutie vo veci samej. I keď vo veci rozhodol rozsudkom ešte v roku 1991, jeho rozhodnutie bolo nadriadeným súdom pre nedostatočne zistený skutkový stav zrušené (podobne aj rozsudky z rokov 2001, 2004 a 2006).</p>
-------------------------------	--

	<p>Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľom aj finančné zadosťučinenie každému z pôvodných účastníkov napadnutého konania v sume po 2 000 €. V prípade, ak pôvodní účastníci konania počas napadnutého konania zomreli, ústavný súd uvedené zadosťučinenie podelil medzi ich dedičmi rovnakým pomerom.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	I. ÚS 52/01, IV. ÚS 277/04,

spisová značka	II. ÚS 523/2010
sudca spravodajca	Lajos Meszáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Na okresnom súde bola prokurátorom okresnej prokuratúry v roku 2003 podaná žaloba na obžalovaného P. K. za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona. Obžalovaný sa mal dopustiť skutku tak, že dňa 23. 7. 2002 asi 18:40 hod v B. v maštali pri rodinnom dome č. 74, po predchádzajúcej hádke, napadol svojho brata J. K. (sťažovateľa), takým spôsobom, že ho udrel kovovou časťou vidiel po temene hlavy a následne po rukách, čím mu spôsobil poranenia. V uvedenom trestnom konaní bol sťažovateľ poškodeným.</p> <p>Konanie začalo v roku 2003.</p>
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietáhom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanom konaní a konštatoval, že okresný súd bol v danej veci opakovane nečinný, a to krátkodobo (tri mesiace) a dlhodobo (jeden rok a deväť mesiacov). Okrem toho ústavný súd konštatoval, že pri posudzovaní postupu súdu nemohol prehliadnuť najmä skutočnosť, že okresný súd zbytočne toleroval vyhotovenie znaleckého posudku minimálne od konca roku 2007 až dodnes, teda najmenej ďalšie dva roky sa vo veci nekonalo efektívne, pričom toto obdobie neefektívnej činnosti rozhodne nadobudlo charakter zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Uvedený postup okresného súdu teda nebol ničím ospravedlniteľný, pretože počas štyroch rokov súd nevykonával vo veci úkony, alebo nevykonával efektívne úkony.</p> <p>Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie vo výške 3 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP	***

a iných súdov	
---------------	--

spisová značka	II. ÚS 390/2010
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol v namietanom konaní obžalovaný z trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), v ktorom bola obžaloba podaná okresnému súdu 17. mája 2005. Na hlavnom pojednávaní konanom 19. septembra 2006 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti konajúcemu predsedovi senátu JUDr. M., prísediacim, ako aj celému okresnému súdu a žiadal, aby vec bola prikázaná inému okresnému súdu mimo obvod daného krajského súdu.</p> <p>Aj napriek tomu, že konanie vo veci sťažovateľa trvalo ku dňu podania sťažnosti viac ako päť rokov, okresný súd dosiaľ vo veci nerozhodol.</p> <p>Konanie začalo v roku 2005.</p>
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že zdĺhavý priebeh napadnutého trestného konania nemožno pripísať na vrub faktickej náročnosti alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitú predmetnej veci. Naopak, uviedol, že v trestnej veci sťažovateľa bolo prakticky celé dokazovanie vykonané, pričom z prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplynulo, že posledné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 19. septembra 2006.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prieťahom. Je pravda, že k čiastočnému predĺženiu konania došlo aj v dôsledku procesnej aktivity sťažovateľa (vznesenie námietky zaujatosti, podanie opravných prostriedkov), na druhej strane nekonanie okresného súdu nemalo pôvod v konaní sťažovateľa, ktorý len využíval svoje procesné oprávnenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil neúmerné predĺženie konania predovšetkým svojou nečinnosťou, ale aj neefektívnou činnosťou.</p> <p>Celkovo bol okresný súd v tejto veci nečinný 28 mesiacov, t. j. počas dvoch rokov a štyroch mesiacov vo veci nevykonal prakticky žiadny efektívny úkon. Uvedenú nečinnosť okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov bolo potrebné považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.</p> <p>Z ústavnoprávneho hľadiska bolo potrebné zdôrazniť, že s ohľadom na uvedené okolnosti prípadu bolo neakceptovateľné a ničím neospravedliteľné, aby konanie v trestnej veci nebolo ani po takmer 6 rokoch trvania právoplatne skončené. Ústavný súd osobitne poukázal na tú skutočnosť, že okresný súd rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom 19. septembra 2006 s konečnou platnosťou až 29. januára 2010, teda po vyše 3 rokoch (aj keď vec bola opakovane aj na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o opravnom prostriedku, na najvyššom súde z dôvodu disciplinárneho konania a konania o návrhu na odňatie a prikázanie veci a na Okresnom súde H., čo nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu, okrem už spomenutej neefektívnej činnosti).</p> <p>Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie</p>

	predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadostučinenie v sume 2 500 €.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 531/2010
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol v napadnutom konaní ustanovený na zastupovanie obžalovaného J. A. ako obhajca ex offio. Sťažovateľ po skončení obhajoby a po správoplatnení rozhodnutia vo veci samej predložil 30. septembra 2002 okresnému súdu vyúčtovanie trov obhajoby. Podľa sťažovateľa nesprávnym postupom okresného súdu došlo k tomu, že za obdobie viac ako 10 rokov nebolo rozhodnutie o priznaní trov obhajoby v napadnutom konaní doručené odsúdenému. Konanie začalo v roku 2002.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola závislá od zložitosti veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka konania o návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov za úkony právnej pomoci vykonané v súvislosti so zastupovaním odsúdeného v trestnej veci, ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa čiastočne prispelo k doterajšej dĺžke konania. Na ťarchu sťažovateľa z pohľadu zbytočných prietahov v napadnutom konaní možno pripísať skutočnosť, že návrh na priznanie trov obhajoby spolu s vyúčtovaním sťažovateľ predložil okresnému súdu až po 3 rokoch a 8 mesiacoch od právoplatného skončenia trestného konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Celkovo bol okresný súd v tejto veci nečinný 85 mesiacov, t. j. počas 7 rokov nevykonal prakticky žiadny efektívny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v danej veci počas súdneho konania nachádza. Uvedenú nečinnosť okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov bolo potrebné považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.</p> <p>Z hľadiska miery zavinenia okresného súdu na vzniknutých prietahoch v posudzovanom konaní ústavný súd čiastočne zohľadnil skutočnosť, na ktorú poukázal aj predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení, že k prietahom v konaní došlo z dôvodu, že v dôsledku neznámeho pobytu odsúdeného nebolo možné mu doručiť rozhodnutie o priznaní trov obhajoby. Podľa názoru ústavného súdu ani procesná situácia, keď pobyt odsúdeného nie je známy a z tohto dôvodu mu nie je možné doručovať súdne rozhodnutia, nezbavila okresný súd povinnosti konať vo veci a priebežne vykonávať úkony smerujúce k zisteniu pobytu odsúdeného a k doručeniu súdneho rozhodnutia. Navyše, podľa zistenia ústavného súdu, ani potom, keď okresný súd dostal informáciu o mieste pobytu odsúdeného, nezabezpečil doručenie uznesenia o priznaní trov obhajoby sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom</p>

	<p>konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať s'ťažovateľovi finančné zadost'učinenie (predmetom napadnutého konania boli trovy obhajoby vo výške 520 Sk) v sume 300 €. </p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 381/2010
sudca spravodajca	Lajos Meszáros
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovateľ bol navrhovateľom v konaní o ochranu osobnosti. Konanie začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že doterajší zdlhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitost' napadnutej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania s'ťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnost', ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom trestnom konaní k zbytočným priet'ahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania od 5. mája 2008 bez nariadenia pojednávania je už aj vzhľadom na jeho povahu („ochrana osobnosti“) samo osebe neprimerané, pretože okresný súd počas najmenej dvoch rokov vo veci nevykonal žiadny, resp. efektívny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal.</p> <p>Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať s'ťažovateľovi finančné zadost'učinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím aj na povahu veci považuje za primerané v sume 1 500 €. </p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 33/2011
sudca spravodajca	Sergej Kohút
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	20. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol navrhovateľom v konaní o zaplatenie sumy 4. 149,24 €. Konanie začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania bol majetkový spor sťažovateľa, v ktorom vystupuje na strane žalobcu. Agenda tohto druhu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Vec z právneho hľadiska nevykazovala znaky náročnosti. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšieho priebehu konania konštatoval, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali jeho priebeh z dôvodu zložitosti.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, tento, hoci bol právne zastúpený, súdny poplatok za návrh nezaplatil s podanou žalobou, ale až na výzvu konajúceho súdu, rok po podaní žaloby. Určiť výšku súdneho poplatku pritom nebolo nijak zložité, v konaní sa žalobca domáha zaplatenia konkrétnej sumy, 125 000 Sk. V ďalšom bol sťažovateľ v konaní aktívny.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že v priebehu konania došlo k prieťahom v konaní, v období od februára 2008 do 23. januára 2009 (11 mesiacov) a od 2. februára 2009 do 22. októbra 2010 (20 mesiacov). V tomto období okresný súd vo veci neurobil žiaden úkon.</p> <p>Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu konštatoval, že v konaní vedenom na okresnom súde bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €, pričom vychádzal z toho, že okresný súd sám po podaní sťažnosti na prieťahy v konaní sťažovateľom predsedovi súdu (19. augusta 2010) odstránil vytýkané nedostatky vo svojom postupe, a k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa došlo napokon meritórnym rozhodnutím vo veci 28. januára 2011.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

Iné uznesenia:

spisová značka	II. ÚS 128/2011
sudca spravodajca	Juraj Horváth
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – sťažnosť odmieta
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, 2, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	A. Dňa 27. septembra 2010 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť spoločnosti E., a. s., (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia vyššie uvedených práv uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 17. augusta 2010. Namietaným uznesením najvyšší súd v konaní o preskúmanie zákonnosti

	<p>rozhodnutia správneho orgánu rozhodol o prerušení konania, o predložení prejudiciálnych otázok Európskemu súdnemu dvoru a odložil vykonateľnosť správnych rozhodnutí (rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia – ústredie z 18. augusta 2008 v spojení s rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, inšpektorát životného prostredia z 22. januára 2008).</p> <p>B. Dňa 27. októbra 2010 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť Ing. Mgr. J. M., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v tom istom konaní a tým istým uznesením zo 17. augusta 2010.</p> <p>Uznesením č. k. II. ÚS 32/2011-17 z 3. februára 2011 ústavný súd konania vedené pod sp. zn. 6930/2010 a sp. zn. Rvp 7143/2010 spojil na spoločné konanie s tým, že toto spoločné konanie bolo ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 6930/2010.</p> <p>C. Dňa 21. februára 2011 bolo ústavnému súdu doručené podanie Mesta P. (ďalej len „mesto“), zastúpeného advokátom JUDr. J. O., B., ktorou oznámilo svoj vstup do konania o sťažnostiach sťažovateľky a sťažovateľa, a to v procesnom postavení vedľajšieho účastníka konania na strane najvyššieho súdu, s odôvodnením, že rozhodnutie ústavného súdu o sťažnosťami napádanom uznesení najvyššieho súdu zo 17. augusta 2010 sa priamo dotkne jeho práv a právom chránených záujmov, keďže mesto bolo účastníkom správneho konania, rozhodnutia ktorého sú predmetom prieskumu najvyšším súdom v sťažnosťami napádanom konaní.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>A. K porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na spravodlivé súdne konanie, práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru na ochranu vlastníctva a práva podľa čl. 13 dohovoru na účinný prostriedok nápravy.</p> <p>Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora nepochybne vyplýva, že rozhodnutie o predložení prejudiciálnej otázky je vecou výlučnej kompetencie predkladajúceho súdu, pričom zároveň rozhodnutie o tom, či pre takéto predloženie prejudiciálnej otázky boli splnené podmienky ustanovené čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (čl. 234 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev), je vecou výlučnej kompetencie Súdneho dvora.</p> <p>Celkom jednoznačne to konštatuje práve Súdny dvor, ktorý k analogickej právnej otázke, aká je aj predmetom námietok sťažovateľky, uviedol, že „... posúdenie relevantnosti a potreby prejudiciálnej otázky patrí v zásade iba do právomoci súdneho orgánu, ktorý nariaďuje podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, s výhradou obmedzeného preverenia vykonávaného Súdnym dvorom v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 67 tohto rozsudku“ (rozsudok Veľkej komory Súdneho dvora zo 16. decembra 2008 vo veci C-210/06 <i>Cartesio</i>, bod 96)</p> <p>Súdny dvor okrem toho akoby priamo odpovedal aj na tézu sťažovateľky, že v predložení prejudiciálnej otázky bránil najvyššiemu súdu predchádzajúci nález ústavného súdu vydaný v konaní podľa čl. 127 ústavy. Z citovaného rozhodnutia Súdneho dvora vo veci <i>Cartesio</i> vyplýva, že „... v situácii, keď sa vo veci koná po druhýkrát na súdnom orgáne prvého stupňa po tom, ako rozsudok ním vydaný bol zrušený súdnym orgánom rozhodujúcim s konečnou platnosťou, uvedený súdny orgán prvého stupňa sa môže obrátiť na Súdny dvor podľa článku 234 ES napriek existencii pravidla vo vnútroštátnom práve, podľa ktorého sú súdy viazané právnym názorom súdu vyššieho stupňa (rozsudok z 12. februára 1974, <i>Rheinmühlen-Düsseldorf</i>, už citovaný)“</p> <p>Vo svetle uvedeného bol preto ústavný súd toho názoru, že sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie svojich práv rozhodnutím najvyššieho súdu prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, bola zjavne neopodstatnená.</p>

Pokiaľ išlo o námietky sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiu najvyššieho súdu odložiť vykonateľnosť napadnutých správnych rozhodnutí, ústavný súd predovšetkým konštatoval, že povinnosť odložiť ich vykonateľnosť vyplynula najvyššiemu súdu priamo z § 250c ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého ak bolo konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd, ktorý konanie prerušil, vykonateľnosť rozhodnutia odloží uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že neexistoval právne relevantný dôvod, na základe ktorého by ústavný súd mohol rozhodnúť, že hoci nie je príslušný spochybniť rozhodnutie o predložení prejudiciálnej otázky, je príslušný preskúmať rozhodnutie, ktoré je len logickou extenziou toho predchádzajúceho rozhodnutia a ktorým súd realizuje iba svoju zákonnú povinnosť podľa § 250c ods. 2 OSP. Preto aj v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku odloženia vykonateľnosti správnych rozhodnutí, bol ústavný súd nútený konštatovať, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

Nad rámec ústavný súd podotkol, že vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 223/09 z 27. mája 2010 nekonštatoval arbitrárnosť uznesenia najvyššieho súdu zo 6. apríla 2009 z dôvodu, že najvyšší súd ním odložil vykonateľnosť správnych rozhodnutí, tak ako to tvrdí sťažovateľka, ale z dôvodu, že sťažovateľke ako účastníčke konania nebola daná, resp. vytvorená možnosť vyjadriť sa k návrhu na odklad ich vykonateľnosti.

Námietka sťažovateľky týkajúca sa obsahu poučenia o opravnom prostriedku v napádanom rozhodnutí najvyššieho súdu zo 17. augusta 2010 (najvyšší súd nepripustil opravný prostriedok) bola prima facie nespôsobilá byť predmetom meritórneho preskúmania zo strany ústavného súdu. Prípadné nesprávne poučenie o prípustnosti odvolania nevyvoláva právny účinok spočívajúci v zániku oprávnenia odvolanie podať, ale naopak, predlžuje lehotu na podanie odvolania na tri mesiace od doručenia rozhodnutia (§204 ods. 2 OSP). Ak bola sťažovateľka toho názoru, že proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu bol opravný prostriedok prípustný, mala takýto prostriedok v zákonom ustanovenej lehote využiť.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka aj postupovala v intenciách uvedeného a napriek poučeniu najvyššieho súdu v uznesení zo 17. augusta 2010 o neprípustnosti opravného prostriedku proti nemu, opravný prostriedok podala, pričom najvyšší súd uznesením z 29. novembra 2010 konanie o tomto odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu zo 17. augusta 2010 zastavil. Preskúmanie ústavnosti uznesenia najvyššieho súdu z 29. novembra 2010 však nebol predmetom tohto konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní tiež odmietol, a to z dôvodu nedostatku svojej právomoci o nej konať.

Ústavný súd považoval za zjavne neopodstatnenú sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a to z dôvodu, že sťažovateľka namietala porušenie týchto svojich práv iba v príčinnej súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu zo 17. augusta 2010, ktorým bola odložená vykonateľnosť správnych rozhodnutí, na základe ktorých bolo sťažovateľke umožnené vykonávať prevádzku ekologickej skládky. Keďže ústavný súd nezistil protiústavnosť uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu o odklade vykonateľnosti správnych rozhodnutí, v dôsledku čoho sťažovateľka musela prerušiť svoje podnikateľské aktivity pri prevádzke skládky odpadov, v príčinnej súvislosti s týmto rozhodnutím, vydaním ktorého najvyšší súd rešpektoval zákonný príkaz, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva a práva sťažovateľky zaručených v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

K porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd v prvom rade konštatoval, že k porušeniu ústavnej garancie na urýchlené prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zaručenej v čl. 48 ods. 2 ústavy,

ktorá má procesný charakter, nemôže dôjsť v súvislosti s **rozhodnutím** orgánu verejnej moci, tak ako to namieta sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ale k jej porušeniu môže dôjsť iba v príčinnej súvislosti s **procesným postupom** orgánu verejnej moci. Okrem toho, aj v prípade, že by sťažovateľka namietala porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy v príčinnej súvislosti s postupom najvyššieho súdu, dobu, počas ktorej bude prebiehať konanie na Súdnom dvore, ktorú najvyšší súd nemôže objektívne ovplyvniť, by nebolo možné objektívne pripočítať na jeho ťarchu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy na zákonného sudcu.

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že žalovaný správny orgán v konaní uplatnil námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi najvyššieho súdu až 17. augusta 2010, a to z dôvodov, ktoré mu jednak museli byť známe, ako sám uviedol, už od 27. januára 2010 (keď označené občianske združenie malo vystúpiť na podporu dotknutého sudcu najvyššieho súdu), odkedy uplynula lehota dlhšia ako 15 dní v zmysle požiadavky § 15a OSP, resp. z dôvodov, kvôli ktorým námietka zaujatosti v zmysle § 14 ods. 3 OSP nie je prípustná (t. j. zrušenie skoršieho rozhodnutia najvyššieho súdu rozhodnutím ústavného súdu). Vzhľadom na uvedené sa podanie námietky zaujatosti účastníkom konania javilo iba ako účelové, pričom navyše zákonný sudca v predmetnej veci, proti ktorému námietka zaujatosti smerovala, nemal možnosť objektívne sa o nej dozvedieť včas, t. j. pred vyhlásením sťažnosťou napádaného uznesenia zo 17. augusta 2010.

Uvedené bolo podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

B.

V druhej sťažnosti sťažovateľ namietal, že postupom najvyššieho súdu v konaní a jeho uznesením zo 17. augusta 2010 bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj právo na účinný prostriedok nápravy zaručené v čl. 13 dohovoru, a to tým, že najvyšší súd s ním nekonal ako s účastníkom konania, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ bol účastníkom správneho konania, z ktorého rozhodnutia boli predmetom prieskumu napadnutého konania najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu zo znenia druhej vety § 250 ods. 1 OSP vyplýva na jednej strane to, že nie je vylúčené, aby všeobecný súd pribral do (súdneho) konania účastníka správneho konania aj na základe jeho návrhu, a na druhej strane to, že posúdenie možnosti zásahu do práv a povinností účastníka správneho konania je na voľnej úvahe všeobecného súdu. Zároveň je potrebné uviesť, že toto ustanovenie nevyklučuje, aby o pribratí účastníka správneho konania rozhodoval ako súd prvého stupňa, tak aj odvolací súd.

Keďže sťažovateľ v zmysle zásady vigilanti bus iura scripta sunt, t. j. každý je strážcom svojho práva, čo znamená, že každý si má v prvom rade sám chrániť svoje práva, nežiadal, resp. sa nedomáhal účasti v konaní pred všeobecným súdom, nemohol mu tento ani takéto postavenie priznať.

Keďže v okolnostiach daného prípadu v súčasnosti neexistuje meritórne rozhodnutie najvyššieho súdu, ale len procesné rozhodnutie o prerušení konania a predložení predbežných otázok na rozhodnutie Súdneho dvoru, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa spočívajúca v tom, že najvyšší súd s ním nekonal ako s účastníkom konania, nebola v tejto fáze konania spôsobilá privodiť arbitrárnosť napádaného uznesenia najvyššieho súdu. Inými slovami, sťažovateľovi nebola v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu definitívne a s konečnou platnosťou odňatá možnosť konať pred (všeobecným) súdom, pretože ešte stále má možnosť predložiť mu svoje argumenty a legálnym spôsobom využiť všetky zákonné prostriedky, aby status, o

	<p>zachovanie ktorého mu ide, obhájl.</p> <p>Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.</p> <p>C. Keďže ústavný súd sťažnosti sťažovateľov ako celok odmietol, bolo bez právneho významu rozhodovať o návrhu mesta na pripustenie do konania ústavného súdu ako vedľajšieho účastníka.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</p>	<p>rozsudok Veľkej komory Súdneho dvora zo 16. decembra 2008 vo veci C-210/06 Cartesio; III. ÚS 456/2010,</p>

Spracovala : Mgr. Martina Buchová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.